

Strazburg, 11 Aralık 2012

**AVRUPA SAVCILARI DANIŞMA KONSEYİ
(CCPE)**

**AVRUPA SAVCILARI DANIŞMA KONSEYİNİN
SAVCILIK HİZMETLERİNİN ARAÇLARININ YÖNETİMİNE
İLİŞKİN 7 (2012) SAYILI GÖRÜŞ'Ü**

**CCPE'nin 7. Genel Kurul Toplantısında kabul edilmiştir
(Strazburg, 26-27 Kasım 2012)**

I. GİRİŞ

1. Avrupa Savcılar Danışma Konseyi (CCPE), savcılık hizmetlerinin işleyişine ilişkin görüş bildirmek ve Bakanlar Komitesinin üye devletlere yönelik olarak hazırladığı, ceza adaleti sisteminde savcılığın rolüne ilişkin Rec(2000)19 sayılı Tavsiye Kararı'nın etkin bir şekilde uygulanmasını teşvik etmek üzere Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından 2005 yılında kurulmuştur.

2. Bakanlar Komitesi, 2012 yılında CCPE'ye kendisine sunması için savcılık araçlarının yönetimine ilişkin bir görüş hazırlamakla görevlendirmiştir¹.

3. CCPE, 30 üye devletin bir ankete verdiği yanıtları esas alarak bu Görüş'ü hazırlamıştır². Bu yanıtlara göre, mali özerklik düzeyinin, kaynaklarını yönetmek için savcılıkların kullandığı mevcut araçlar üzerinde bir etkiye sahip olduğu görülmüştür. Bütçe hazırlama yetkisi, çoğu durumda savcılık ile adalet bakanlığı arasında paylaşılmaktadır; çoğu zaman maliye bakanlığı

¹ 1127. Bakan Yardımcıları toplantısı (23 Kasım 2011).

² Üye devletlerin ankete verdiği yanıtlar için CCPE'nin web sitesinde (www.coe.int/ccpe) şu başlığa bkz.: "Ön çalışma – 7. CCPE görüşünün hazırlanması".

da doğrudan sürece dâhil olmaktadır. Devletlerin yaklaşık yarısı, savcılık bütçelerinin etkinlik ve verimlilik gibi amaçları da içeren sonuçlara göre yönetim sistemiyle yönetildiğini belirtmiştir.

4. Buna ek olarak, önemli sayıda ülke savcılıklara tahsis edilen bütçelerin yetersiz görüldüğünü belirtmiştir; kriz döneminde bu durum daha da kötüye gitmektedir. Mevcut ekonomik durum adaletin etkinliği açısından bir zorluk teşkil etmektedir, ancak bu aynı zamanda savcılık araçlarının yönetim şeklinde değişiklikler yapmak için bir fırsat da olabilir. Her hâlükârda savcılıklar, mevcut kaynakları en verimli şekilde kullanma ihtiyacını akılda tutmalıdır.

A. Referans metinler

5. CCPE, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi'ne (AİHS) ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (Mahkeme) içtihadına atıfta bulunmanın öneminin altını çizmektedir.³

6. CCPE, Rec(2000)19 sayılı Tavsiye Kararı'nı ve özellikle de görevini icra etmek için savcılığa verilen teminatlarla ilgili bölümünü dikkate almıştır. Ayrıca, CCPE'nin önceki görüşlerinde, özellikle "Savcılığın Ceza Hukuku Alanı Dışındaki Rolü"ne ilişkin 3(2008) sayılı Görüş ve demokratik bir toplumda hâkimler ile savcılar arasındaki ilişkilere ilişkin 4(2009) sayılı Görüş'te yer alan ilgili sonuçları ve önerileri dikkate almıştır.

7. CCPE, ayrıca, savcılar için etik ve davranış kurallarına ilişkin Avrupa Kılavuz İlkeleri'ni – Budapeşte İlkeleri⁴, Avrupa Hâkimleri Danışma Konseyinin (CCJE) yargının etkinliği ve AİHM'nin 6. Maddesine atıfta bulunarak mahkemelerin finansmanı ve yönetimine ilişkin 2 sayılı(2001) Görüş'ü, Avrupa Adaletin Etkinliği Komisyonunun (CEPEJ) "Avrupa Yargı Sistemleri: 2010 Baskı" başlıklı Raporu⁵ ve Venedik Komisyonunun Yargı Sisteminin Bağımsızlığına İlişkin Avrupa Standartları Raporu'nu – Bölüm II: Savcılık⁶ – dikkate almıştır.

8. Son olarak, CCPE, Birleşmiş Milletler ve Uluslararası Savcılar Birliği gibi diğer bazı uluslararası kuruluşlar tarafından kabul edilen belgelerin yanı sıra 26 Mayıs 2012 tarihinde Budapeşte'de kabul edilen Avrupa Birliğine üye devletlerin Yüksek Yargı Mahkemelerinde Cumhuriyet Savcıları Ağı veya eşdeğer kurumlar Ağı 5. Genel Kurul Toplantısının Sonuç Belgesini de dikkate almıştır⁷.

B. Bu Görüş'ün kapsamı ve amacı

9. Bu Görüş, kendisine verilen tüm görevleri hukuka uygun olarak yerine getirecek olan savcılık kurumu için geçerlidir. Savcılığın ceza adaleti sistemi⁸ dışında işlevleri varsa, bu Görüş'ün ilke ve hükümleri bu işlevler için geçerli değişikliklerin yapılması koşuluyla

---

³ Özellikle bkz. *Broniowski/Polonya Davası* (22 Haziran 2004), §183.

⁴ Mayıs 2005'te Budapeşte'de düzenlenen 6. Avrupa Başsavcılar Konferansı'nda kabul edilmiştir.

⁵ CEPEJ'in web sitesine bkz.: http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/evaluation/default_en.asp.

⁶ Venedik Komisyonu'nun 85. Genel Kurulunda (17-18 Aralık 2010) kabul edilmiştir.

⁷ http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/ccpe/opinions/travaux/OP_7_Ref_doc_Network_pros_gen_en.asp

⁸ Bakanlar Komitesi'nin üye devletlere yönelik, savcıların ceza adaleti sistemi dışındaki rolüne ilişkin CM/Rec (2012)11 sayılı Tavsiye Kararı'na bakınız.

(*mutatis mutandis*) geçerlidir. Savcılık, ulusal adalet sisteminde kilit bir rol üstlenir ve ayrıca bazı tutukevlerindeki yargı çevreleri dâhil olmak üzere insan haklarına saygı gösterilmesini sağlar. Özellikle, kanunların uygulanmasını izlemek ve suç teşkil eden davranışları kovuşturmakla görevli bir makam olarak savcılık, ulusal ve uluslararası suçlarla mücadeleyle yönelik ortak ihtiyaca cevap vermelidir.

10. Günümüzde savcılık teşkilatı, giderek artan bir güvensizlik hissine yol açan suç yoğunluğu ile karşı karşıyadır. Toplum için oluşturduğu ciddi tehlike nedeniyle, terör eylemleri, uyuşturucu kaçakçılığı ve siber suçlar dâhil olmak üzere organize suçların yaygınlaşması, savcılık faaliyetlerinin etkinliğinin daha da artırılmasını ve insan hakları ve kamu çıkarlarının daha iyi korunmasını gerektirmektedir.

11. Savcılıkların kendi bütçelerini ve kaynaklarını özerk olarak yönetme yetkileri bir üye devletten diğerine farklılık gösterse de, bu anlamdaki yönetim özerkliği bağımsızlıklarının ve etkinliklerinin teminatlarından birini oluşturur. Bu nedenle, yönetim konusunda profesyonellere güvenmek ve başta mali araçlar olmak üzere araçların yönetimine ilişkin ortak ilkeler belirlemek zorunludur.

12. Bu Görüş, savcılık hizmetlerinin ihtiyaçlarının belirlenmesine ve kaynaklarının daha verimli bir şekilde tahsis edilmesine ve kullanılmasına yönelik tavsiyeler geliştirmeyi amaçlamaktadır.

II. SAVCILIK İHTİYAÇLARI

Bütçenin hazırlanması

13. Bir savcılığın bütçesi ayrı bir kalem olarak devlet bütçesine dâhil edilmelidir. Savcılık hizmetleri için bütçe belirlemeye ve ek mali kaynak tahsis etmeye yönelik usullerin bütçe kanununda veya diğer mali düzenlemelerde öngörülmesinin sağlanması önemlidir. Savcılığa fon tahsisi siyasi bir karar olarak kabul edilse de, ilgili yasama ve yürütme organları, savcılık bütçesi hakkında karar verirken savcılığı haksız yere etkileyebilecek bir tavır sergilememelidir. Savcılığa kaynak tahsisi kararı, bağımsızlık ilkesine uygun olarak verilmeli ve savcılığın görevini yerine getirmesi için gerekli ön koşulları sağlamalıdır.

14. Savcılık, yürütme organı ile birlikte kendi bütçesinin hazırlanmasına katılmalıdır. Hukuk sisteminin buna izin verdiği ülkelerde, ihtiyaçlarıyla ilgili görüşünü ifade etmek üzere savcılığın parlamentoyla doğrudan temas kurma hakkı, kendi bütçesinin hazırlanmasına aktif katılım biçimlerinden biri olabilir. Her hâlükârda, savcılık bütçesinin mecliste kabul edilmesi prosedürü, bizzat ilgili savcılığın görüşünün dikkate alınmasını sağlamalıdır.

15. Parlamento (veya bir başka yetkili devlet makamı) tarafından yeterli kaynak tahsisine izin verilebilmesi için, tahmini maliyetlerin önceden hesaplanması gerekir. Bu, ister işletme ister yatırım bütçesiyle ilgili olsun, güvenilir bir bütçe planlamasını gerektirir. Önceki yıllara ait suç istatistikleri ve diğer ilgili istatistiklerin yanı sıra, özellikle yeni planlanan ve devam eden projeler dâhil olmak üzere savcılığın sürdürülebilir eğilimleri ve faaliyetleri, gelecek yıl veya dönem için genel bir asgari bütçenin hazırlanmasına esas teşkil edebilir. Sonuçlara göre yönetim, gelecek dönemler için bütçelerin oluşturulmasında bir dizi yararlı araç sunar.

16. Her hâlükârda, savcılık faaliyetlerini doğrudan etkileyen kaynakların tahsisine ilişkin tüm idari kararların sorumluluğunun ilgili savcılığa ait olması önemlidir.

17. Bütçe kaynaklarının yönetimi, iyi yönetim ilkelerine göre, bizzat savcılık tarafından etkili ve sorumlu bir şekilde yürütülmelidir. Bu nedenle, diğer tedbirlerin yanı sıra, savcılara bu konuda uygun bir eğitim verilmelidir. Savcılık da uygun olduğu durumlarda, bu tür işlevleri yerine getirmek ve kaynakların münasip kullanılmasını sağlamak için, finans, denetim ve yönetim alanlarında deneyimli uzman personel bulundurmalıdır. Savcılık, bu tür uzman personelden yararlanma imkânının farkında olmalı ve bunun için gerekli kaynaklara sahip olmalıdır. Bu temel tercihlerle ilgili son söz ve sorumluluk savcılığın kendisinin olmalıdır.

18. Savcılığın bütçesi, her durumda öngörülemeyen olaylara ve gelişmelere hızlı bir tepki vermesine olanak tanımalıdır.

Savcılığın ihtiyaçları

19. Suçlarla ilgili yeni zorluklar ve belirli suç türlerinin giderek daha karmaşık bir hal alması, yeni teknolojilerin hızla gelişmesinden ve uluslararası entegrasyonun, küreselleşmenin, uluslararası ticaret ve veri akışının artmasından kaynaklanmaktadır. Bu gerçeklik suç işlemenin yeni yollarını mümkün kılmıştır ki bu da uluslararası düzey de dâhil olmak üzere suçluların tespiti ve kovuşturulmasında işbirliği yapma ihtiyacını doğurmuştur. Yukarıda sözü edilen olguların oluşturduğu tehditlerin üstesinden gelmek için özel bir eğitim de gereklidir.

20. Yoksulluğun ve insanlar arası eşitsizliğin toplumsal kargaşa ve suç oranında artışa yol açabildiği ve hukuku çiğneyenlerce işlenen her türlü sahtekârlık ve haksızlığın halk için daha da dayanılmaz hale gelebildiği ekonomik kriz dönemlerinde, savcılığa tahsis edilen kaynaklar aynı düzeyde tutulmalı, hatta ve hatta mümkünse artırılmalıdır. Savcılık, ancak bu şekilde kamu yararının, insan haklarının ve temel özgürlüklerin bekçisi olabilir.

21. Savcılık hizmetlerinde insan kaynaklarının yanı sıra savcılık görevlerini yerine getirmek için gerekli maddi ve bütçesel araçlara yönelik artan bir talep vardır. Bazı ülkelerde savcıların, toplumsal ve çevresel sorunları⁹ hafifletmek de dâhil olmak üzere ceza hukuku alanı dışında da görev yaptığı göz önünde bulundurulduğunda bu talep kuşkusuz çok daha belirgin hale gelmektedir.

22. Savcılar, ceza hukuku alanı dâhilinde ya da haricinde görevlerini yerine getirirken, güvenliklerine yönelik uygun tedbirlere tabi olmalıdır. Bu amaçla üye devletler, mesleki görevlerini gerektiği gibi yerine getirmeleri sonucunda kişisel güvenliklerinin tehdit altında olabileceği durumlarda savcıların ve gerekirse aile üyelerinin fiziksel olarak korunmasını sağlamalıdır¹⁰.

23. Savcıların cezai konularda uluslararası işbirliğine katılımı giderek daha fazla külfetli hale gelmektedir. Bu işlevin hızlı ve verimli bir şekilde yerine getirilebilmesini sağlamak için modern teknolojilere (video konferans ve şifreleme gibi) ihtiyaç duyulmaktadır; örneğin,

---

⁹ Bkz. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin ceza hukukunun çevrenin korunmasına katkısına ilişkin (77)28 No.lu Kararı.

¹⁰ Özellikle bkz. Mart 2008'de Uluslararası Savcılar Birliği tarafından kabul edilen, Savcıların ve Ailelerinin Güvenliği ve Korunmasına İlişkin Asgari Standartlar Beyannamesi.

uluslararası sözleşmeleri hazırlamak, yabancı devletlerdeki ulusal elçiliklerde irtibat memurlarını (özellikle savcılarını) görevlendirmek, ortak soruşturma ekiplerini finanse etmek ve ilgili koordinasyon organlarına katılmak için ek beşeri ve mali kaynaklara ihtiyaç vardır¹¹.

24. Kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlerde insan haklarının korunmasının önemi nedeniyle, savcılığın, bu tür işlemlerle görevlendirildiği durumlarda, ilgili denetimleri yapabilmesi için yeterli kaynak tahsis edilmesi gerekir.

1. Ceza hukuku alanında (soruşturma ve kovuşturma)

25. Savcılık faaliyetleri için yeterli kaynak tahsisi, özellikle ceza hukuku alanında savcılarının ve/veya savcılığın bağımsızlığı ilkesinin uygulanması için gerekli bir ön koşuldur.

26. Savcılığın mali bağımsızlığı, ceza kovuşturmalarının adillliğini, genel olarak ceza davalarında insan hakları ve temel özgürlüklerin etkin bir şekilde korunmasını ve nihai olarak düzgün bir ceza adaleti yönetimini sağlamayı amaçlamaktadır.

27. Devam eden soruşturmalara tahsis edilen mali kaynakların yönetimi farklı üye devletlerde önemli ölçüde farklılık göstermektedir. Aynı çeşitlilik ve farklılık, savcılığın soruşturma esnasındaki rolü için de geçerlidir: Bazı üye devletlerde savcılık belirli ya da tam bir soruşturma yetkisine sahiptir; diğer üye devletlerde ise savcılığın hiç bir soruşturma yetkisi yoktur, ancak buna rağmen yetkili makamlara soruşturma yapma ve usule ilişkin diğer faaliyetleri yürütme emri verme hakkına sahip olabilir ya da olmayabilir.

28. Bu tür soruşturma ve usule ilişkin diğer faaliyetlerin maliyetleri, genellikle onları fiilen yürüten soruşturma makamı tarafından karşılanmaktadır. Bu nedenle, birçok üye devlette savcılar, soruşturma makamlarının – bütçe imkânlarının yetersizliği nedeniyle – soruşturma ve usule ilişkin diğer faaliyetleri yürütmek için savcılık tarafından kendisine verilen emri yerine getirme konusunda yetersiz ya da isteksiz olması sorunuyla karşı karşıya kalmaktadır. Bu sorun, soruşturmanın bazı uzmanlık türleri (homogenetik uzmanlığı, ekonomik konularda uzmanlık, vb.), DNA analizi veya özel soruşturma tekniklerinde olduğu gibi ek maliyetlere yol açtığı durumlarda özellikle önemlidir.

29. Üye devletler, savcılar tarafından emredilen tüm soruşturmaların yürütülmesi için yeterli kaynak tahsis etmelidir. Böylesi bir yaklaşım, soruşturmaların tamamlanmasına ve ceza davalarında adaletin işleyişini engelleyebilecek boşlukların oluşmamasına önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

30. Dolayısıyla, soruşturmanın savcılığa verilen görevlerden biri olduğu üye devletler şunları yapmalıdır:

– etkili ve tarafsız bir soruşturma için gerekli tüm çalışmaların yürütülmesi için tahsis edilen temel kaynaklara savcılarının anında ve hiç bir engel olmadan erişimini sağlamalıdır;

– soruşturmaları yürütmeleri ve soruşturma sırasında hukukun üstünlüğünü sağlamaları için savcılarının modern teknolojileri (bilgisayar arama araçları, adli tıp teçhizatı,

---

¹¹ Örneğin, Eurojust, Avrupa Yargı Ağı, Savcılar Ağı veya Avrupa Birliğine üye devletlerin Yüksek Mahkemelerindeki eşdeğer kurumlar, Başsavcılar Danışma Forumu ve Savcılık Direktörleri, Avrupa Savcılar Danışma Konseyi ve Bağımsız Devletler Topluluğu Başsavcılar Koordinasyon Konseyi veya her geçen gün kurulan diğer savcı ağları.

elektronik veri tabanları, video konferans ve şifreleme ekipmanları, telekomünikasyon gizli dinleme sistemi, ses ve video gözetim sistemi, vb.) doğru bir şekilde kullanmalarını sağlamalıdır.

Aynı ilkeler, savcıların yargılama esnasında gerektiği gibi çalışabilmesi için ihtiyaç duyduğu kaynaklar için de geçerlidir.

31. Ayrıca, farklı makamlarca ceza davalarıyla ilgili yapılan harcamaların tamamen ödenmesine ve sonradan – kanunda öngörülmesi halinde – tahsil edilmesine özen gösterilmelidir. Bu tür bir tahsilatın sağlanması için gerekli mekanizmalar oluşturulmalıdır. Bu husus, ekonomik kriz dönemlerinde üye devletler ve onların yargı organları için özel bir önem taşımaktadır.

32. Üye devletler, savcıların rolüne ve bağımsızlığına her zaman saygı göstererek, suçluları suç gelirlerinden mahrum bırakmayı amaçlayan ve suçların kovuşturulmasına yardımcı olabilecek müsadere politikaları geliştirmeyi araştırabilirler.

33. Savcılığa, soruşturma için tahsis edilen bütçe kaynaklarının yönetiminde gereksiz yere kısıtlama getirilmemelidir. Bu kaynakların kullanımı rasyonel, etkili ve şeffaf olmalıdır.

2. Ceza hukuku alanı dışında

34. Ceza hukuku alanı dışında kalan ve Avrupa Konseyi üye devletlerinin çoğunda farklı ölçülerde yürütülen savcılık faaliyetleri, bazen usule ilişkin diğer girişimlerin yanı sıra özel adli tıp muayenelerini ve farklı uzmanlık alanlarından uzmanların katılımını gerektirmektedir (örneğin, aile hukukuyla ilgili davalarda psikologlar, iflas konusunda muhasebeciler ve mali uzmanlar, çevrenin korunmasıyla ilgili konularda kimyagerler ve biyologlar gibi).

35. Bu faaliyetlerin çeşitliliğine ve kapsamına bağlı olarak, genel olarak ceza hukuku alanı dışında ya da belirli alanlarda faaliyet göstermek için savcılık teşkilatı bünyesinde uzmanlaşmış birimler ya da savcılık pozisyonları oluşturmak gerekebilir. Bu tür faaliyetlerin özel niteliği, personelin özel bir eğitimden geçirilmesini gerektirebilir.

III. OLASI ÇÖZÜMLER

A. İnsan kaynakları

36. Mevcut durum, yeterli bir ücretlendirme veya uygun bir başlangıç eğitimi ya da hizmet içi eğitim¹² anlamına gelip gelmediğine bakılmaksızın, insan kaynakları ihtiyacının kamu faaliyetlerinin ihtiyaçlarına göre uyarlanmasını gerektirir.

37. Genel olarak, modern bir savcılık kurumunda üç farklı profesyonel mesleki düzey vardır:

– savcılık işlevleri bizzat savcılar tarafından yerine getirilir. İhtiyaç duyulması (ve hukuk sistemiyle uyumlu olması) halinde, belirli hukuki işlevler için hukuk uzmanları istihdam edilebilir;

¹² Bkz. Venedik Komisyonu tarafından kabul edilen “Yargı Sisteminin Bağımsızlığına İlişkin Avrupa Standartları Raporu: Bölüm II – Savcılık”.

– çocuk suçluların veya akıl hastası suçluların söz konusu olduğu davalarla ilgilenmek ya da mağdurlara yardımcı olmak için belirli alanlardan uzmanlar, örneğin psikologlar veya psikiyatristler gerekli olabilir. İstatistiksel verilere ihtiyaç duyulduğunda sosyologlara ve istatistik uzmanlarına, siber suçlarla ilgili araştırmalar yapmak için bilgisayar uzmanlarına veya çevre suçlarını vb. araştırmak için biyologlara ya da kimyagerlere başvurmak çok yararlı olabilir;

– idari personel savcılık makamının vazgeçilmez bir parçasıdır. Bu personel, savcının baktığı davaların uzmanlık düzeyi veya karmaşıklığına paralel olarak kaçınılmaz olarak artan iş yüküyle başa çıkabilecek nitelikte olmalıdır.

38. Savcılarının iş yükünü hesaplamaya yönelik bir sistem, savcılarının gelişen ihtiyaçlarını tespit etmek amacıyla tasarlanmalıdır. Bu sistem, ayrıca, savcılarının görevlerini layıkıyla yerine getirebilmeleri için, görevlerinin ifasını etkileyen veya sekteye uğratan faktörleri de ölçebilmelidir.

B. Mali kaynaklar

39. Kamu kaynaklarının kullanımına ilişkin genel ilkelere uyulmalıdır: elverişlilik ilkesi, etkinlik ilkesi ve kanunilik ilkesi. Kaynakların kullanımına birden fazla kurumun dâhil olduğu durumlarda (örneğin savcılık, polis ve vergi makamları), bu ilkeler, gereksiz çaba sarf edilmesini önlemek ve bu kaynakların adaletin etkin işleyişi nihai amacına ulaşmak için kullanılmasını sağlamak için dikkatli bir koordinasyona paralel olarak gözetilmelidir.

40. Bağımsızlıklarının sağlanması kaydıyla, savcılık kurumları, tasarruf yapmaları için tesislerin ve idari hizmetlerin paylaşılmasına veya ortak çalışmalara katılmaya yönelik olarak diğer devlet makamlarıyla anlaşmalar yapmaya teşvik edilir. Koordinasyon, kaynakların israfını ve mükerrir iş yapılmasını -örneğin, bir savcılık bünyesinde, birden fazla savcı (yerel olarak yetkili) bağlantılı olayları araştırırken- önlemek için önemli bir araçtır.

41. Kamu kaynaklarının kullanımında kanunilik ilkesinin bir etkisi olarak, savcılık tarafından bağımsız olarak gerçekleştirilen mali yönetim, mahkemelerde olduğu gibi, teftiş ve denetim yetkileriyle donatılmış olan devlet makamları tarafından denetlenmelidir.

C. Ekipman ve maddi kaynaklar

42. Savcılık hizmetleri, savcılık hizmetlerinin harcamalarını planlamak, izlemek ve karşılaştırmak için uyumlu bilgi teknolojileri sistemleri uygulamaya koymaya ve kullanmaya teşvik edilmektedir. Bu, kaynakların kullanımını bölgesel hizmetlerin iş yüküne karşı dengelemek, farklı ofisler düzeyinde kaynak kullanım kriterleri oluşturmak, gerektiğinde kaynakların hızlı bir şekilde yeniden tahsisini sağlamak ve en son olarak harcamalar konusunda hesap verebilirliği sağlamak için pratik ve verimli bir yöntem olabilir.

43. Üye devletler, savcılarının görevlerini yerine getirirken temas halinde oldukları kanunların uygulanmasından sorumlu organlarla birlikte e-adalet araçları, elektronik dava yönetimi ve veri değişim sistemleri kurarak savcılıkların günlük işlerinde bilgi teknolojileri araçlarını kullanmalarını sağlamaya teşvik edilmektedir. Bu sayede, daha verimli bir dava yönetimi sağlanabilecek, yargılama süresi kısılacak ve verilerin ve gizliliğin korunmasına yönelik tedbirlerin uygulanması sağlanabilecektir.

44. Üye devletler ayrıca, şeffaflığı ve kamu bilincini yeterli düzeyde tutmak ve adalete erişimi desteklemek ve kolaylaştırmak için, savcılıkların kendi web sitelerini kurma ve halka açık uygun binalara sahip olma ihtiyaçlarını karşılamalıdır.

D. Savcılık kurumlarının araçları ve hükümetlerin kemer sıkma planları

45. Ekonomik krizler, doğru şekilde çözülmezse, savcılık hizmetlerinin işleyişini etkileyebilir. Bu etkinin büyüklüğü bir üye devletten diğerine farklılık gösteriyor gibi görünmektedir; bu, tasarrufa ve kaynakların yeniden dağıtımına yönelik genel bir politikanın geliştirilmesinden, sermaye yatırımları aleyhine temel faaliyetlere ve savcılarının maaşlarında büyük kesintilere kadar gider. Bazı üye devletler, ek beşeri ve mali kaynakları, daha iyi bir teknik donanımı, personel eğitimine ve mahkemelerde kullanılan delilleri desteklemek için gerekli teknik uzmanlığa daha iyi bir erişimi öncelikli olarak görmektedir.

46. Savcılık, ekonomik krizlerin günlük faaliyetleri üzerindeki olumsuz etkilerini telafi etmek ya da en azından azaltmak konusunda bizzat rol almalıdır. Bunu yapmak için, mevcut kaynaklar ile elde edilecek sonuçlar arasında bir denge kurulmalıdır. Suçla mücadelenin Avrupalı ve yerel aktörleri arasında daha iyi bir işbirliği ve koordinasyon sağlanırsa, bu durum büyük ölçüde iyileştirilebilir. Avrupa düzeyinde cezai konularda uluslararası işbirliğine yönelik farklı yeni olanaklar (örneğin, Eurojust aracılığıyla veya ortak soruşturmalar yürüterek) çok daha yaygın olarak kullanılmalıdır. İdari hizmetlerin, savcılık binalarının ve destek personelinin ortak kullanılması için ulusal düzeyde diğer yerel, bölgesel ve ulusal makamlarla anlaşmalar yapılması ya da denetim organlarıyla (çevre denetimleri gibi) daha iyi bir işbirliği yapılması, ekonomik krizlerle ilgili sorunların aşılmasına yardımcı olabilir.

47. Savcılık hizmetlerinin ellerinde insan ve mali kaynakların yönetimi için yeterli araçların bulunması halinde, çalışmalarının kalitesi olumsuz yönde etkilenmez. Savcılıkta yeni yapıların getirilmesi (örneğin, ekonomik suç veya siber suçlarla mücadele için uzmanlaşmış birimler kurulması) veya savcılığın finansmanı sisteminde değişiklik yapılması (örneğin, savcılığın olmadığı ülkelerde bütçe özerkliği sağlanması) mesleki kalitenin korunmasına büyük ölçüde katkıda bulunabilir.

48. Ekonomik kriz dönemlerinde, savcılık hizmetlerinin hem mali hem de insan kaynaklarının en iyi şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla savcılığın kendi organizasyonlarını düzene sokmaları ve yönetimini iyileştirmeleri özellikle önemlidir. Ayrıca, savcılık hizmetlerinin ve yetkilerin ülke çapında rasyonel bir şekilde dağıtılması da yararlı olabilir.

E. Savcılık hizmetlerinin yönetiminin iyileştirilmesi

a. Denetim ve kontrol

49. Kontrol ve denetim, kamu fonlarının özenli bir şekilde yönetilmesini sağlayan temel unsurlardır ve savcılığın özel görevleriyle uyumlu hale getirilmeleri gerekir. Özel niteliği nedeniyle, örneğin ceza soruşturmalarına tahsis edilen fonların kullanımı olağan maliyet performans hesaplaması ile değerlendirilemez; soruşturmalar sırf maliyet-verimlilik ilişkisi açısından değerlendirilmemelidir. Kontrol, farklı birimlerde görülen farklı konulardaki davaları karşılaştırmaya yönelik olarak savcılık bünyesinde en iyi uygulamaları belirlemek için yararlı bir araç olabilir, ancak bizzat savcılığı yönetmek için bir araç olarak kullanılamaz.

50. Savcılıklar, kaynak kısıtlamalarını telafi etmek için belirli dava ya da suç türlerine sadece istisnai durumlarda öncelik vermeye yönelmelidir. Ancak, bu tür bir önceliklendirme genel olarak savcılık faaliyetlerinin bütününe ve özellikle de diğer suç türlerinin etkin bir şekilde kovuşturulmasına zarar vermemeli ve kanun önünde eşitlik genel ilkesini sınırlamamalıdır.

b. Sonuçlara göre yönetim

51. Farklı üye devletler tarafından benimsenen yönetim sistemi ne olursa olsun, savcılar kendilerine tahsis edilen kaynakların verimli ve tasarruflu bir şekilde kullanılmasını ve uygun bir denetim ve takip mekanizmalarının mevcut olmasını sağlamalıdır.

52. Üye devletler – kendi hukuk sistemleriyle uyumlu olduğu ölçüde – savcılık faaliyetlerinin sonuçlara göre yönetim ilkesine göre yönetildiği bir model getirmeyi veya geliştirmeyi de düşünebilir. Bu kavram, kaynakların kararlaştırılan ve beklenen bir faaliyete göre tahsis edildiği interaktif, mutabakata dayalı bir kılavuz modeldir. Sonuçlara göre yönetimin temel fikri, savcılığın rolü ve bağımsızlığına ve kanunilik ilkesine tam olarak saygı gösterirken, tarafların mevcut kaynaklar ile elde edilecek sonuçlar (örneğin, yargılama sürelerini azaltmak veya kullanıcıların adalete erişimini iyileştirmek) arasında uygun bir denge kurabilmelerine yardımcı olmaktır.

53. Bu model (kavram), ilgili bir hükümet organı (maliye bakanlığı, adalet bakanlığı veya parlamento) ile savcılık arasındaki performans müzakereleri temelinde kurulmuş bir kılavuz araçtır. Savcılık, savcılara günlük çalışmalarında rehberlik etmeye yönelik hedefleri belirleyebilecek en uygun makam olduğundan, bu müzakerelere bizzat katılmalıdır. Savcılık, mümkün olan en iyi sonuçları elde etmek için hedeflerini belirlemede yeterli özgürlüğe sahip olmalıdır.

54. “*Outcomes*” (sonuçlar) ve “*outputs*” (çıktılar), performansı değerlendirmek ve kaynak tahsis etmek için esas alınması gereken etkenlerdir. Savcılığın “sonuçları”, sosyal hedeflerine (örneğin, cezai sorumluluğun uygulanması) ne kadar iyi ulaşıldığından oluşur. “Çıktılar”, kendi faaliyetleriyle ve bunları yönetme şekliyle savcılığın, söz gelimi işlemlerin verimliliğini, kalite kontrolünü ve insan kaynaklarının yönetimini etkileme hedefleriyle ilgilidir.

55. Savcılığın “sonuçları” ve “çıktıları”, yalnızca ilgili kurumun ne yaptığına ve nasıl yönetildiğine bağlı olarak hedeflere ulaşacak şekilde kendi temel faaliyetleri ve mevcut kaynaklarıyla sıkı sıkıya bağlı olmalıdır. “Çıktı” tanımının savcıların yürüttüğü faaliyetleri etkileyeceği hususuna dikkat edilmelidir.

56. Sonuçlara göre yönetim, ilgili makamların hedeflere ne kadar ulaşıldığı konusunda rapor vermesini gerektirir. Özellikle, yerel savcılıklar Başsavcılığa, Başsavcılık da kaynakları tahsis eden hükümet organına veya parlamentoya rapor verir. Sonuçların şeffaf ve güvenilir bir şekilde değerlendirilmesi ve ölçülmesi çok önemlidir, ancak bu, birçok zorluğu da beraberinde getirebilir. İyi performans göstergeleri, hangi eylemlerin gerçekleştirildiğini değil, nelerin başarıldığını gösterir.

57. Hedeflere ne kadar iyi ulaşıldığı, bir sonraki faaliyet dönemi için belirlenen hedefleri ve tahsis edilen kaynakları etkileyecektir. Savcılık hizmetlerinin amaçlarına ulaşıp ulaşmadığının değerlendirilmesinin ardından, her zaman savcılık bizzat somut tedbirlere ilişkin kararlar almalıdır.

IV. TAVSİYELER

- (i) Savcılar, teknolojik gelişmelerden ve küreselleşme süreçlerinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere yeni ulusal ve uluslararası tehlikeler ve zorluklar bağlamında çeşitli görevleri yerine getirmek için yeterli imkânlarla sahip olmalıdır.
- (ii) Savcılık; ihtiyaçlarını tahmin etme, bütçesini müzakere etme ve tahsis edilen fonları nasıl kullanacağına karar verme yetkisine sahip olmalıdır.
- (iii) Savcılık hizmetleri, bütçelerini hazırlayabilmek için suç ve diğer ilgili istatistiklerden elde edilen doğru ve güvenilir göstergelere dayanmalıdır.
- (iv) Zor bir ekonomik ve mali ortam, daha rasyonel bir yönetim ihtiyacını vurgulayan mesleki zorlukları temsil etmektedir. Savcılığın bağımsızlığı, tarafsızlığı, mali özerkliği ve verimliliği, tüm ekonomik koşullarda güvence altına alınması gereken değerlerdir.
- (v) Savcılık, modern yönetim yöntemlerini verimli ve şeffaf bir şekilde kullanmalıdır. Performans göstergelerinin ve sonuçlara göre yönetim sisteminin kullanılması bu açıdan yardımcı olabilir. Savcılık, ayrıca, istenilen sonuçları elde etmek için hangi faaliyetlerde bulunacağını seçme özgürlüğüne yeterince sahip olmalıdır. Savcılık, aşırı sıkı bir bütçe ile karşı karşıya olmamalıdır.
- (vi) Savcılık bütçelerinin kullanımı hem iç hem de dış teftiş ve denetime tabi tutulmalıdır. Dış teftiş ve denetim, mahkemelere uygulananlarla uyumlu olmalıdır.
- (vii) Yönetim işlevi verilen savcılara yönetim eğitimi imkânı sağlanmalıdır. Savcılık ile dış finans ve yönetim profesyonelleri arasındaki işbirliği prosedürleri açıkça düzenlenmelidir.
- (viii) Yapılacak tasarruflar, yeni kaynak bulma veya mevcut kaynakları artırma girişimleri konusunda savcılıklara danışılmalıdır.
- (ix) Savcılık, faaliyetleri için gerekli olan araçların kullanımını açıklamak için, kendi web sitesi ve yıllık raporlarının yayımlanması aracılığıyla da, çalışmalarıyla ilgili yeterli düzeyde bir şeffaflık ve kamu bilincini sağlamalıdır. Her hâlükârda, tarafsızlık imajları korunmalıdır.
- (x) Savcılık hizmetleri tarafından kaynakların ve araçların yönetimi alanında ulusal ve uluslararası düzeyde deneyim ve iyi uygulamaların paylaşılması tavsiye edilmektedir.

Bu çeviri, HSK Dış İlişkiler ve Proje Bürosu tarafından yapılmış gayri resmi çeviridir.